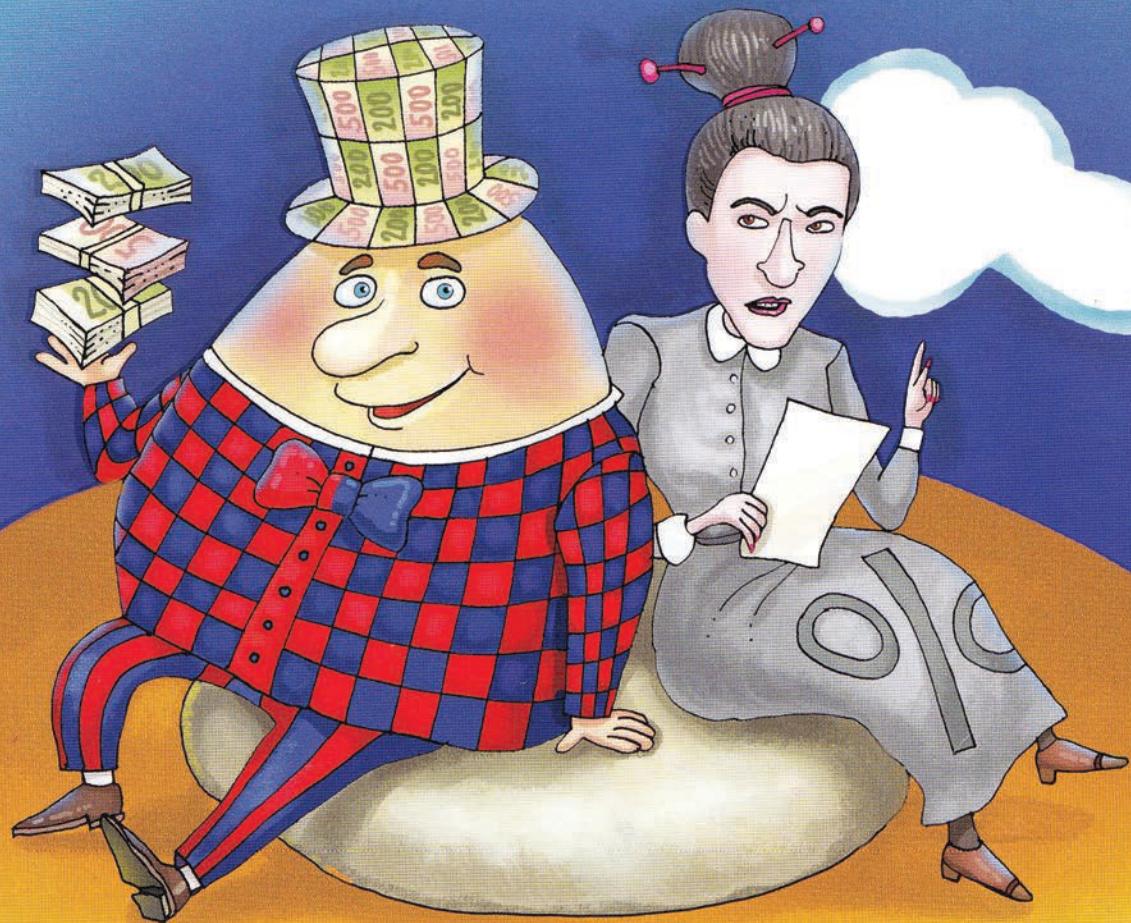

IMANDRA n.d.

KREDITAS IR PALŪKANA

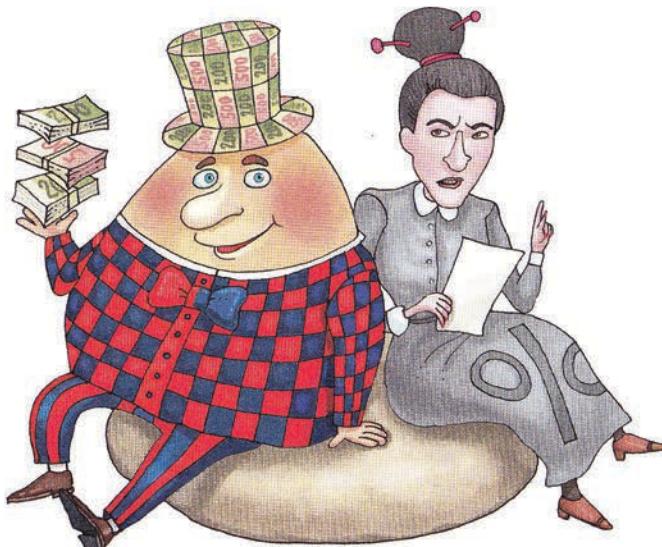

Imandra Nekrošiūtė-Daukšienė

KREDITAS IR PALŪKANA

Pasaka vaikučiams ir jų tėveliams apie atsakingą
pinigų skolinimąsi

Dailininkė Herta Matulionytė-Burbienė

Projekto leidėjas

Projekto partneris

Projekto spaustuvė

Vilnius, 2013

Ties upės vingiu, gražioje gироje, auksarankis Bebras surentė pastatą. „Kas čia apsigyvens?“ – klausinėjo paukščiai ir žvėrys.

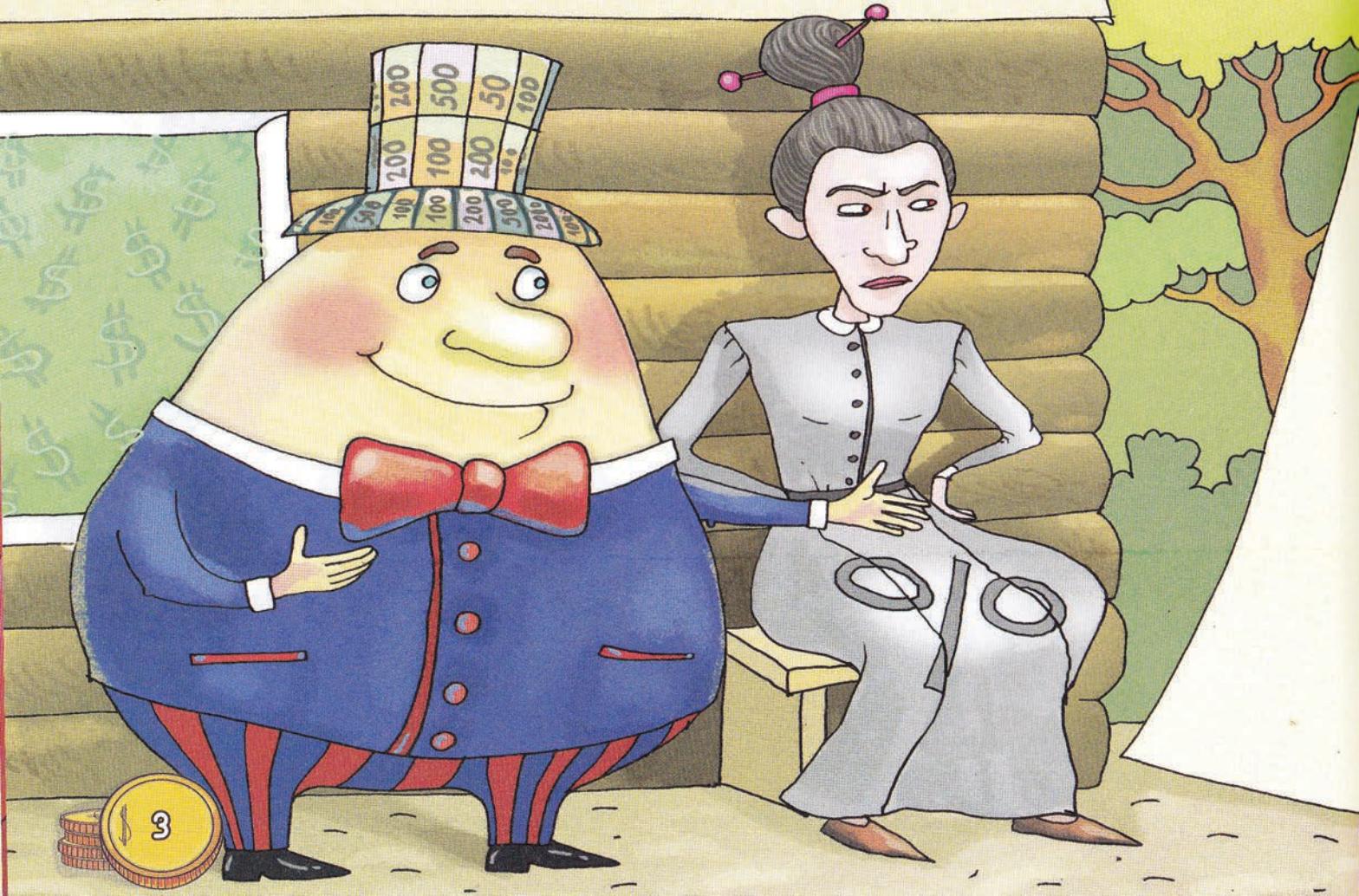
Šnekutė Gegutė sužinojo pirmoji ir paslapingai visiems iškukavo: „Oi, tai bus dyvų dyvai!.. Kažkokie centai, procentai!.. Atvažiuos miškan niekad nematytas ponas Kreditas, ir per upę atslinks ne ūkana, o jo pati – Palūkana, reikli ir valdinga ponia!.. Jie prie namo sodely jau pasodino keistą medį –

Kredo. Norit tikėkit, norit – ne, ant jo auga ne slyvos ir ne kriausės, o litai, doleriai, eurai! Sakoma, kad tas Kredo medis – tai pono Kredito giminės medis. Žodis „credito“, išvertus iš žiniuonių kalbos, reiškia „pasitikėjimas“. Pasak išminčių, Kredo skelbia: „Aš tavimi pasitikiu, tau skolinu ir tikiu, kad tu man grąžins“i. Štai kur to medžio šaknys slypi“.

Nenuostabu, kad iš pradžių visi giros gyventojai labai įtartinai žvelgė į naujakurius, juolab kad jie ir atrodė keistai. Ponas Kreditas buvo panašus į besišypsantį dosnų pinigų maišą. Jo akyse atsispindėjo monetos: tokios žvitrios ir blizgančios, o skrybėlė buvo pasiūta iš popierinių pinigų. Ponai Palūkana buvo priešingai – be šypsnio veide, rimta ir valdinga kaip karžygys, prie diržo it kardą prisitvirtinusi skaičiuotuvą. O ant jos šilko suknių buvo nupieštas didelis procentų ženklas. Neįprasta, ar ne?

Prie Kredito namo, tarp medžių, kabojo didelė vėliava – skelbimas, ant kurio buvo ryškiai parašyta:

Mielieji girios gyventojai!

Jei Jūs svajojate pasistatyti namą, susiremontuoti butą, ola ar drevę, susitvarkyti aplinką, – mes Jums padésime!

Jei Jums trūksta pinigų įsigyti automobiliui ar karučiui, baldams ar muzikos grotuvui, jei Jūs lig šiol dar neturite šaldytuvo, sulčių spaudimo ar riešutų lukštenimo mašinos, – užsukite pas mus ir mes Jums paskolininsime pinigų!

O gal Jūs kuriate planus pradėti savo verslą: įkurti grybų fabriką, uogų parduotuvę, grožio saloną ar vaistažolių arbatinę? Tik mes Jūsų idėjas paversime realybe!

O gal paprasčiausiai pavargote? Ar ne puiku būty karališkai praleisti atostogas pajūryje ar Rojaus parke?

Paskubékite. Gyvenimas – žavus. Išmokite gyventi šiandien!

Užsukite pas mus. Belskite ir bus atidaryta. Prašykite ir Jums bus paskolinta!

Mūsų sąlygos: sąžiningumas – darbštumas – punktualumas.

**Mūsų patarimas: Skolinkis atsakingai!
Pirma įvertink savo galimybes grąžinti, tik tada skolinkis!**

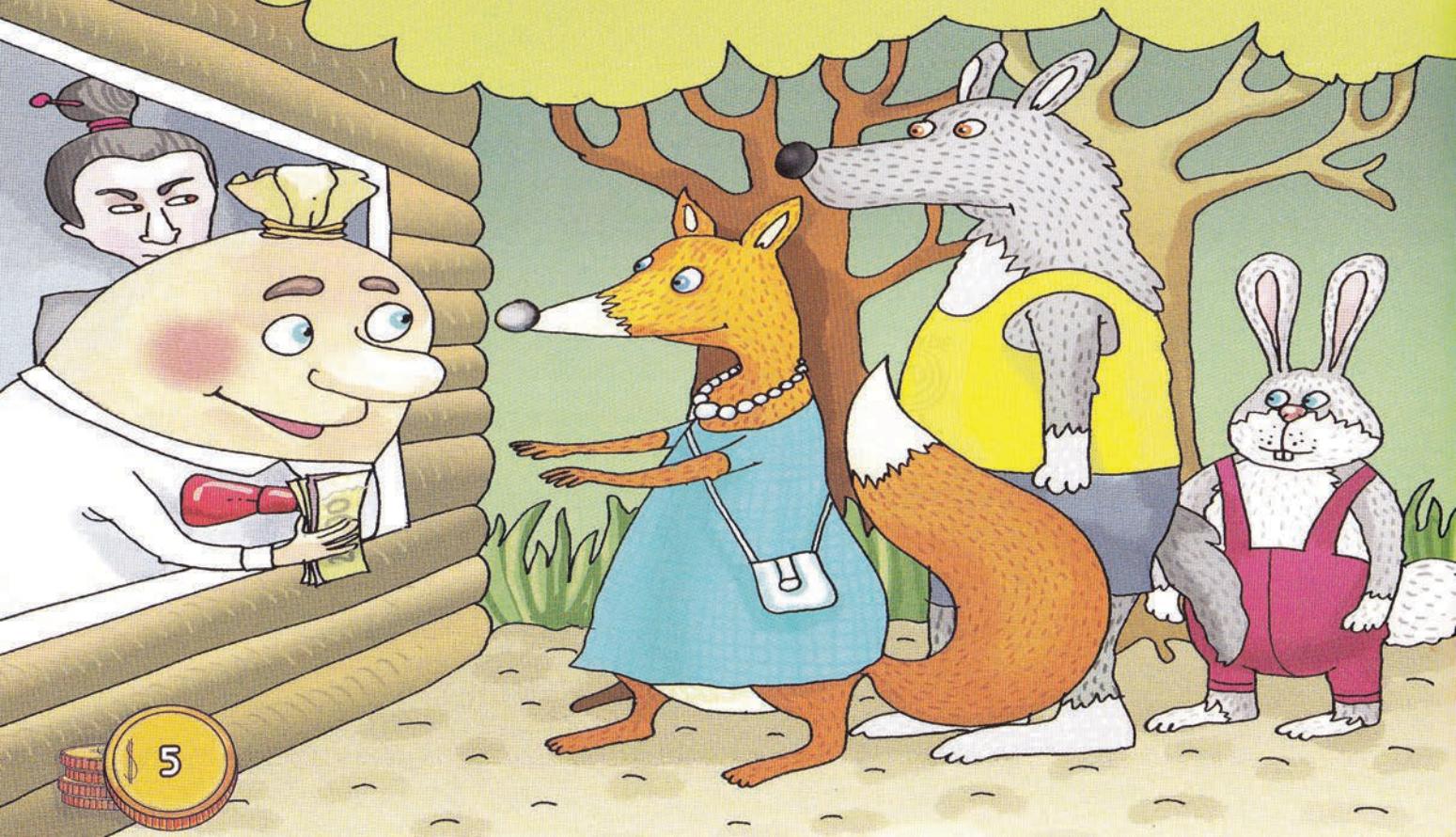
Kreditas ir Palükana

Nepraėjo nė mėnuo, kai girių gyventojai išdrąsėjė užplūdo Kredito namus. Jie susidraugavo su didžiaisiais pinigų skolintojais: éjo, klausé, rašé, prašé, gavo, pirkо, kûrē, staté. Visiems, norintiems skolintis, Kreditas pirmiausia liepė išmintingai apsvarstyti:

– Gerai apgalvok, ar tau būtina paskola? Gal tu gali rasti kitų būdų įgyvendinti savo sumanymą? – klausimais apiberdavo Kreditas. – Gal gali sumažinti savo išlaidas, pasitaupyti? Juk pasiskolintus pinigus teks grąžinti – laiku ir dar daugiau, nei skoliniesi. Ar pagalvojai apie tai – kaip ir iš kur grąžinsi?.. Juk ne veltui sakoma: lengva pasiskolinti – sunku grąžinti...

Taigi, Kreditas visiems patarinéjo, braižė planus, aiškino, kas, kaip ir kiek gali pasiskolinti. O Palükana, paskaičiavusi visą pinigų sumą, pridėjusi savo
sius procentus, pasakydavo, kiek jie turës grąžinti. Žinoma, kai kurie net

aiktelėdavo nustebę, kad turės grąžinti daugiau nei pasiskolino, tačiau Palūkana ramiai paaiškindavo:

– Mielieji, už ačiū šiaiš laikais niekas neskolina. Supraskite, pinigų skolinimas – dalykas rizikingas, o rizika turi kainą. Mūsų pinigai irgi turi gausėti, augti, antraip vieną dieną baigsis, ir mes negalėsim jums skolinti.

Palūkanos mokslų abécélę visi greitai perprato ir jau neburbėjo sužinoję, kad pasiskolinę 1 000 litų, po mėnesio turės grąžinti 1 050 litų, t. y. 5 procentais daugiau. Taigi, Kreditas sprendė, kiek skolinti, Palūkana – kiek grąžinti. Visiems tapo aišku, kad yra skirtumas, kuriam laikui skoliniesi: nakčiai ar savaitei, mėnesiui ar penkiems, vieneriems metams ar dešimčiai. Taisyklė paprasta – kuo vėliau grąžinsи, tuo daugiau mokësi. „Juk kantrybė laukti sugrižtančių pinigų kainuoja netik nervų...“ – dëstė Palūkana.

Gyvenimas gироje užkunkuliavo kaip virdulyje. Visi triūsė iš peties: plunksnas pasikaišę, uodegas pasikélę, kailius pasiraitoję. Gyvenimas gироje pastebimi keitėsi ir gražėjo.

Vienintelė pelytė Krizė tūnojo tamsiame urvelyje, bijodama gyvenimo permainų. Dienų dienas ji skaičiavo grūdelius, dėliodama iš vienos krūvelės į kitą, o vakarop, užsidegusi žvakę, mezgė kojines.

Jos gyvenimas būtų buvęs dar nykesnis ir pilkesnis, jei retsykiais į svečius neužsuktų jos draugas peliukas Baksas.

– Gyveni kaip kalėjime – nei saulutę matai, nei laikraščius skaitai, nei televizorių žiūri. Vis tūnai ir tūnai vienumoj, – apgailestavo Krizės draugužis. –

Ten, viršuje, gyvenimas spragsi kaip malkos židiny... O tu?

– Na, ir ką? – abejingai paklausė pelytė.

– Ką? Ką? Pavyzdžiui, vakar radijas pranešė, kad mūsų bičiulės, miesto pelės, jau nebeslypi urvuose, jos oriai gyvena ant stalų, savo uodegas parišusios prie kompiuterių. Jos mokslininkės – kompiuterių specialistės, – postringavo Baskas. – Yra tokiai, kurios išvis uodegų atsisakė, – sako, beuodegės pelės dabar yra madingesnės.

– Miestas toli... O kas naujo mūsų girioje? – nesuprasdama, ką reiškia „kom-piu-te-ris“, nukreipė pokalbjį į šalį Krizę.

– Girioje? Išliatum – nepažintum, – žavėjosi Baksas. – Nuo to laiko, kai girioje įsikūrė Kreditas, gyvenimas pasikeitė 180 laipsnių kampu. Štai anadien Lapė atidarė grožio saloną: kerpa, šukuoja, dažo, natūraliaja miško kosmetika prekiauja. Girdėjau, kaip Zuikienė gyrė aviečių skonio lūpų dažus. Dabartinės lapės uodega žuvų negaudo ir vištų nevagia – už tai šiais laikais jų kalėjimą sodina.

– O voveraitės? Jos, tikriausiai, tūno drevėje ir išsigandusios žvelgia iš aukšto į tuos pokyčius.

– Voverės? Jos tapo ūkininkėmis, riešutų fabrikui vadovauja, – su pasigérėjimu émė porinti Baksas, – lazdynų riešutus augina, iš mūsų girios išveža į užsienio miškus, o pas mus jvairių kitų rūšių riešutų atveža: žemės, graikinių, pistacijų... Čia juos lukštena, sūdo, kepina ir parduoda. Pelnas – garantuotas.

– O ežiai? Ar sunkiai pūškuoja? – pasidomėjo pelytė Krizė apie savo kaimynus.

– Ežiai, pasiskolinę pinigų, sulčių gamykla įkūrė. Obuolius veža, sultis spaudžia, statinėse talpina... Ne iš Stumbro, o tik iš jų per didžias šventes perkame... Skanumėlis! Po linksmybų šėlsmo atgaivina kiekvieną. Kas jau kas, o jie tai klesti, pati supranti, brangioji, – apsviaigės nuo audringų prisiminimų tarė peliukas Baksas.

- Gal ir kiškiai išdrąsėjo – praturtėjo? – įsijautė į girios permainas Krizė.
- O kaipgi? Vienas DHL savininku tapo, kitas – DNI. Kiškiai mitriai laksto.
- O ką reiškia DNI?
- Tai greitasis paštas – Duok Nešk Imk, – paaškino gudruolis peliukas. – Žinai, laikas – pinigai. Paštas turi keliauti ne mėnesius, o viens – ir vietoj... Tiesa, girioje būta ir nesėkmių, – su liūdesiu užsiminė Baksas.

– Na, na, kas nutiko? – susirūpino pelytė Krizė.

– Nepasisekė meškinui Rudkailiui, – prabilo Baksas. – Ir aš, ir Kreditas jį atkalbinėjome: nesiskolink pinigų, sutramdyk savo saldžiąją pagundą, neišlaidauk. O jis: „Noriu medaus, noriu medaus!“ – vis kartojo kaip kokia papūga. Pasiskolino pinigų, prisipirko medaus statinių, išlaižė medų – o skolos neišlaižysi... Kaip grąžinti? Šauk nešaukės – bitės pinigų neatneš... Neatsakingai pasielgė Rudkailis – visiems pamoka. Dabar sėdi, verkia, leteną graužia. O juk buvo sakyta, kad vienadienėms pramogoms, lošimams, žaidimams,

nebūtinoms prekėms geriau nesiskolinti – tai vienos minutės džiaugsmas, o atsakomybė – ilgalaikė.

– Gal tegul pasiskolina iš kitų, kad tą skolą Palūkanai grąžintų? – garsiai mąstė Krizė.

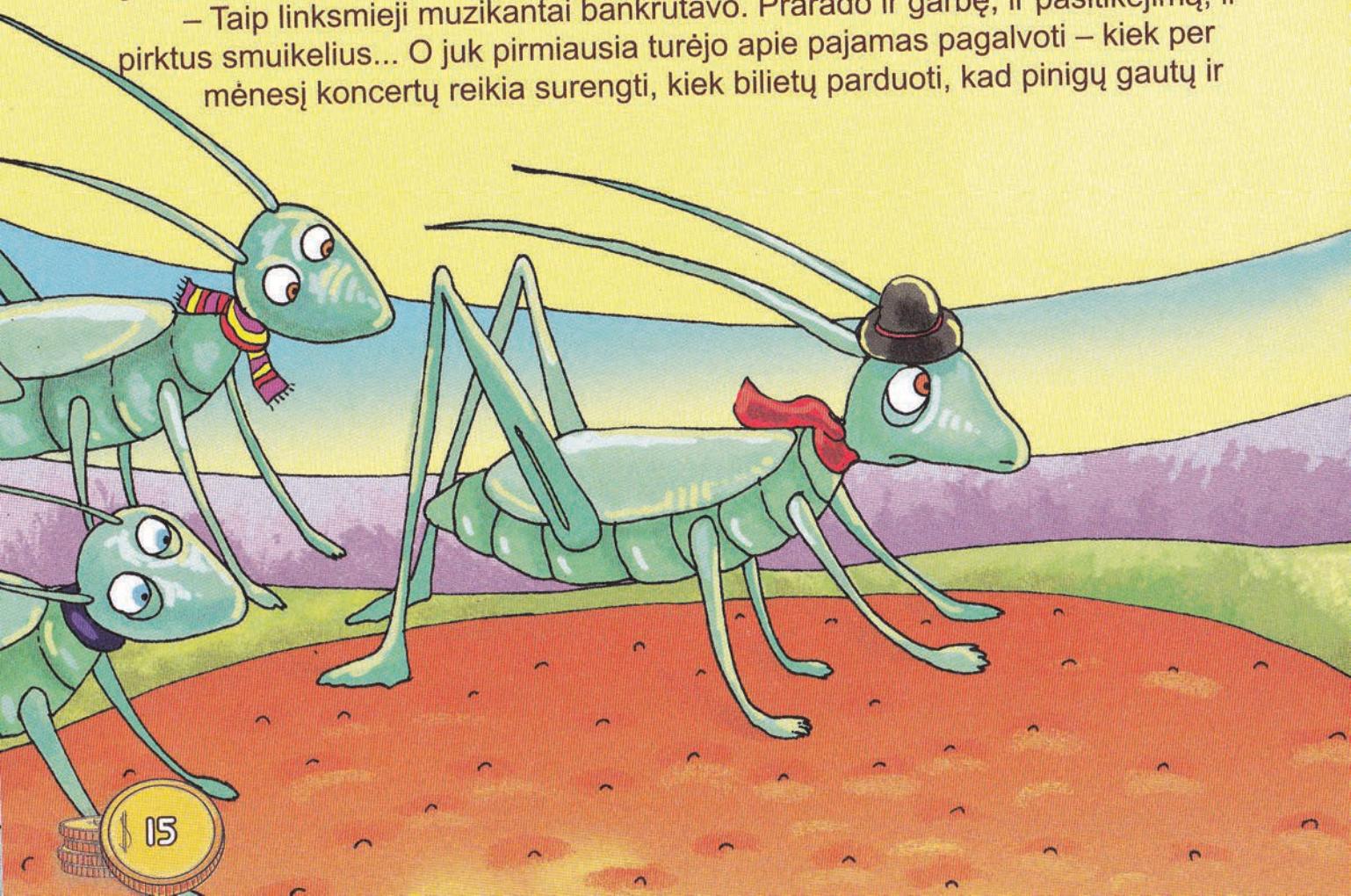
– Oi ne! Tokiu keliu eidamas tik dar labiau į skolas įklimpsi... Galo nebus matyti toms skoloms... Čia kaip lopą ant lopo dėti, kelnės nuo to gražesnės netaps... Reikia meškinui Rudkailiui eiti pas Kreditą ir Palūkaną, tartis, ieškoti tinkamiausio būdo išspręsti problemą. Kuo ilgiau atidėlios, tuo sunkiau bus – reikia ne slapstytis miške ir riaumoti iš nevilties, o pradėti dirbtį ir grąžinti skolą.

– Meškinas – didelis, stiprus, išsikapstys iš to vargelio, juolab kad visi giriuje jam linki tik gero. Štai anądien girdėjau, kaip gražiai Žiogeliai grojo, tikriausiai norėjo Rudkailį pralinksminti, nuo liūdnų minčių išblaškyti...

– Taip, taip... Žiogeliai grojo, grojo ir... prisigrojo, – mīslingai pradėjo Baksas. – Tu gi žinai tuos girios muzikantus – jie – sielos meniškos, pinigų skaičiuoti nemoka... Tikslą, žinoma, turėjo kilnų – suburti girios orkestrą, kultūrą kelti. Pasiskolino pinigų, smuikelius prisipirko. Pradėjo koncertuoti. Linksma buvo – pievos, kalneliai skambėjo... Visą vasarą grojo, grojo be plano, be peleno, o rudenį – išmušė atsiskaitymo valanda. Kreditas su Palūkana pareikalavo: „Kur skola?“ O jie galvas nuleidę émė teisintis: „Mes gražiai grojome, mes, mes, mes visiems grojome...“ – „Girdėjome, jog grojote. O kiek „užgroatote“?“ – griežtai paklausė Palūkana.

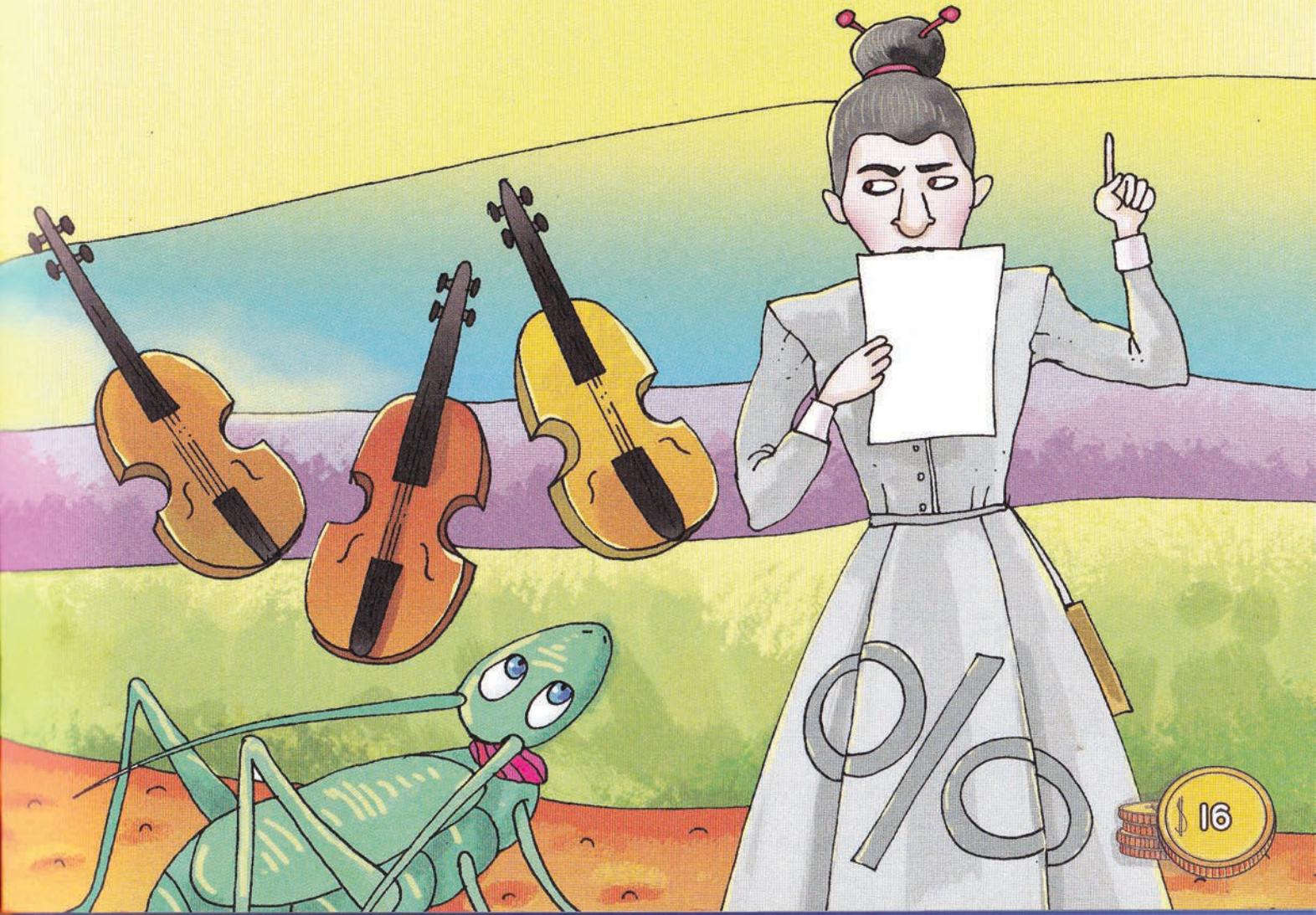
– Taip linksmieji muzikantai bankrutavo. Prarado ir garbę, ir pasitikėjimą, ir pirklus smuikelius... O juk pirmiausia turėjo apie pajamas pagalvoti – kiek per mėnesį koncertų reikia surengti, kiek bilietų parduoti, kad pinigų gautų ir

po to skolą galėtų grąžinti. O jie – be plano, be atsakomybės: „Ach, kada nors grąžinsime...“ – lengvabūdiškai manė Žiogeliai.

– Žali dar jie, – gailiai įsiterpė pelytė.

– Ne tas žodis, kokie žali, – patvirtino peliukas. – Jauni, nesubrendę... Grojo nesusimąstydami – kur nori, kada nori. Tik pagalvok, kas eis į jū koncertą dieną, kai pats darbymetis, kai visi pluša akių nepakeldami? Ach, skaudi istorija, o būtų suklestėjė... Tokie talentai! Nepagalvojo, nepasitarė. Ir še tau, nesékmė, – susikrimtės papasakojo Baksas.

– Na, gal užtenka tų liūdnų pasakojimų – tuoj pravirksiu, – tarė pelytė Krizė ir pasmalsavo:

– O kas apie Vilką Pilkį girdėti?

– Jis automobilių remonto dirbtuvei vadovauja. Vakar savo naujausią „O’Peliuką Astrą–Leliją“ nuvežiau pataisyti – matyt, pavyduolis kaimynas Pacas Žiurkinas padangas vėl pragraužė... Ach, ta konkurencija... – gailiai pa-
lingavo uodega Baksas.

– Klausau tavęs ir savo ausim netikiu – visi, kas tik sąžiningai dirba, tie linksmi, turtingi... O kur slypi ta laimės ir sékmės formulė? – susimastė pelytė

Krizė. – Kur ji buvo paslépta? Kas ją atrado?
Kokie aitvarai tą gerovę atnešė?

– Tai Kreditas su Palūkana mums protingą mintį įpūtė: apgalvok, atsakingai pasiskolink ir gyvenk dabar! – trumpai drūtai išpyškino Baksas.

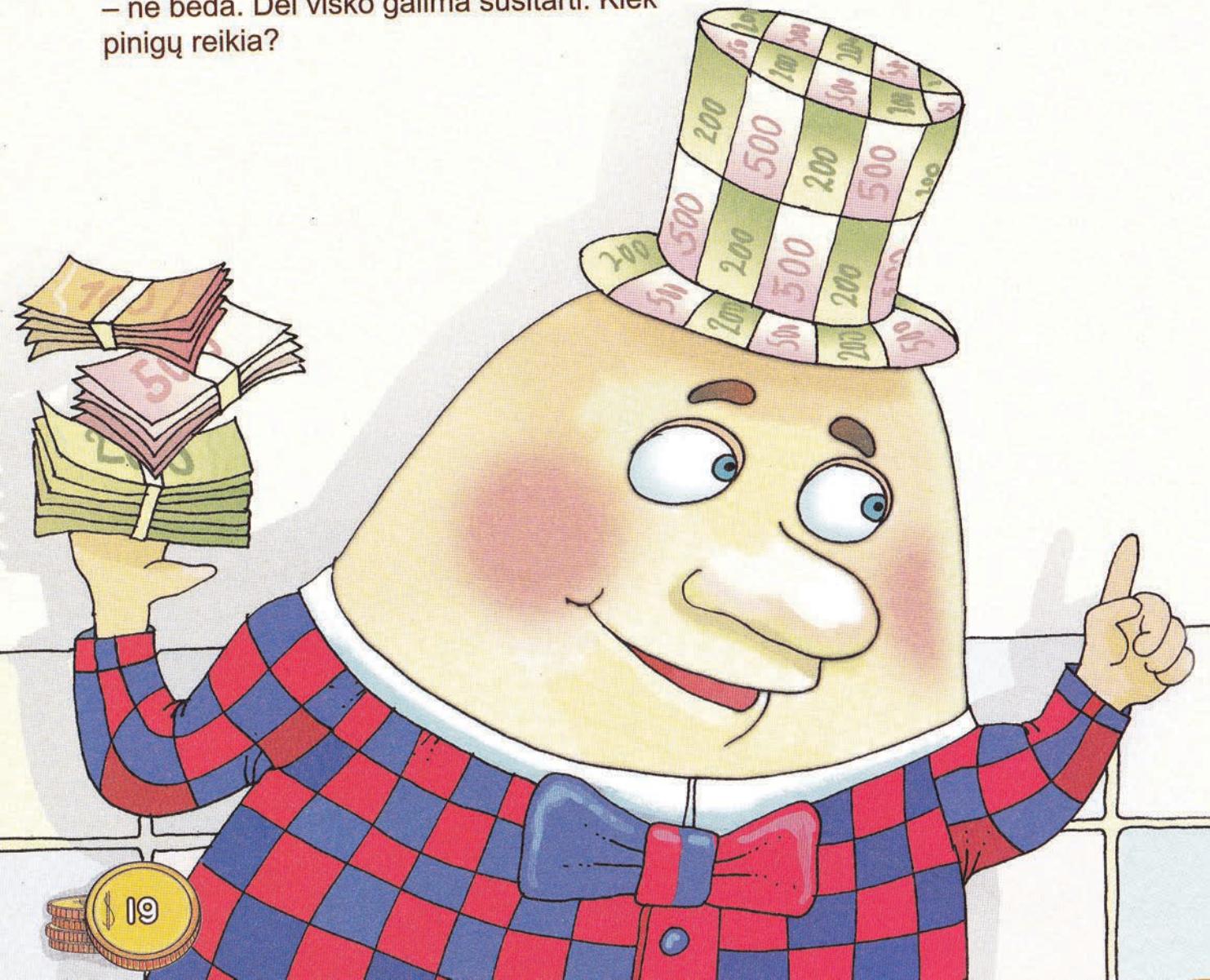
– Oi, skolų aš bijau. Girdėjau – jos kaip koks akmuo po kaklu kabo ir žemyn traukia...

– Kur jau tau žemiau? Tu ir be skolų žemėse tūnai... – pajuokavo draugužis. – O nori žinoti teisybę – urve nesnausk rankų sudėjusi, į viešumą išlisk, pas Kreditą užsuk, su Palūkana susitark. Reikia imtis veiklos, tada pajusi gyvenimo džiaugsmą. Metas ir tau kailiuką pakeisti – iš pilkos pelytės į baltą ponią Pelę pavirsti... Ryt užsuksiu, imsimės rimitų žygių, – atsisveikindamas pažadėjo Baksas.

Kaip tarė, taip ir padarė. Vos rytas išaušo, peliukas Baksas bar bar į Krizės duris, už parankės – ir pas Kreditą. Iš pradžių pelytė dar cypciojos, spyriojos, bet vėliau atsidavė likimui. Kas bus, tas bus.

– Kaip matau, tau, brangioji Krize, reikia pinigų, – išklausės Bakso prakalbą apie pelytės gyvenimo problemas, mandagiai tarė Kreditas. – Bet tai – ne bėda. Dėl visko galima susitarti. Kiek pinigų reikia?

- Daug... – atsakė pelytė.
- Daug – tai ne atsakymas. Reikia paskaičiuoti ir skolintis tik tiek pinigų, kiek yra būtina. O svarbiausia, turėti gyvenimo viziją – tai yra, planą, kaip ir kokį pradėti verslą ir numatyti, kaip grąžinti pasiskolintus pinigus. Kuo užsiimsi, kad pinigai pinigus suktų, vis augtų, gausėtų?
- Gal aš galėčiau pinigus rūšiuoti, – prisiminusi savo grūdelių dėliojimą, paklausė Krizė.
- Nereikia pinigų nei rūšiuoti, ne piešti, ne spausdinti, ne plauti. Pinigus reikia už-si-dirb-ti savo rankomis. Atmink, niekam kepti balandžiai neskrenda į burną. Ką moki daryti? – pasiteiravo Kreditas.

- Tik kojines megzti, – nukaitusi kaip aguona, nedrąsiai atsakė Krizė.
- Šaunu! Nuo to reikėjo ir pradėti! – apsidžiaugė Kreditas. – Štai tau ir tikslas. Pati supranti, artėja žiema, šiltų kojinių visiems reikės. Taigi, aš skolinu tau pinigų, tu nusiperki iš vorų ir šilkverpių siūlų, juos dažai, mezgi kojines ir jas parduodi. Užsidirbsi ir sau, ir dar liks pinigų skoloms grąžinti. Ar ne puiku?

– Jūs – proto kaminas, atsiprašau, proto bokštas, – dėkojo pelytė,
išgirdusi daug žadantį Kredito pasiūlymą.

– Tik vienas bet... – tėsė Kreditas. – Žinoma, aš tavimi pasitikiu – Bakkas rekomendavo, bet norint ir tave, ir save apsaugoti nuo netikėtumų, nemalonumų, turime pasirašyti sutartį, kurioje aptarsime: kiek skoliniesi, kuriam laikui ir kada grąžinsi? Beje, kol būsi man skolinga, tavo urvelis laikinai priklausys man. Jaučiu, kad nežadi su skolintais pinigais pabėgti į kitą girią ar miestą, bet maža ką... Nuo to laiko, kai Ratuotas Katinas mane apgavo –

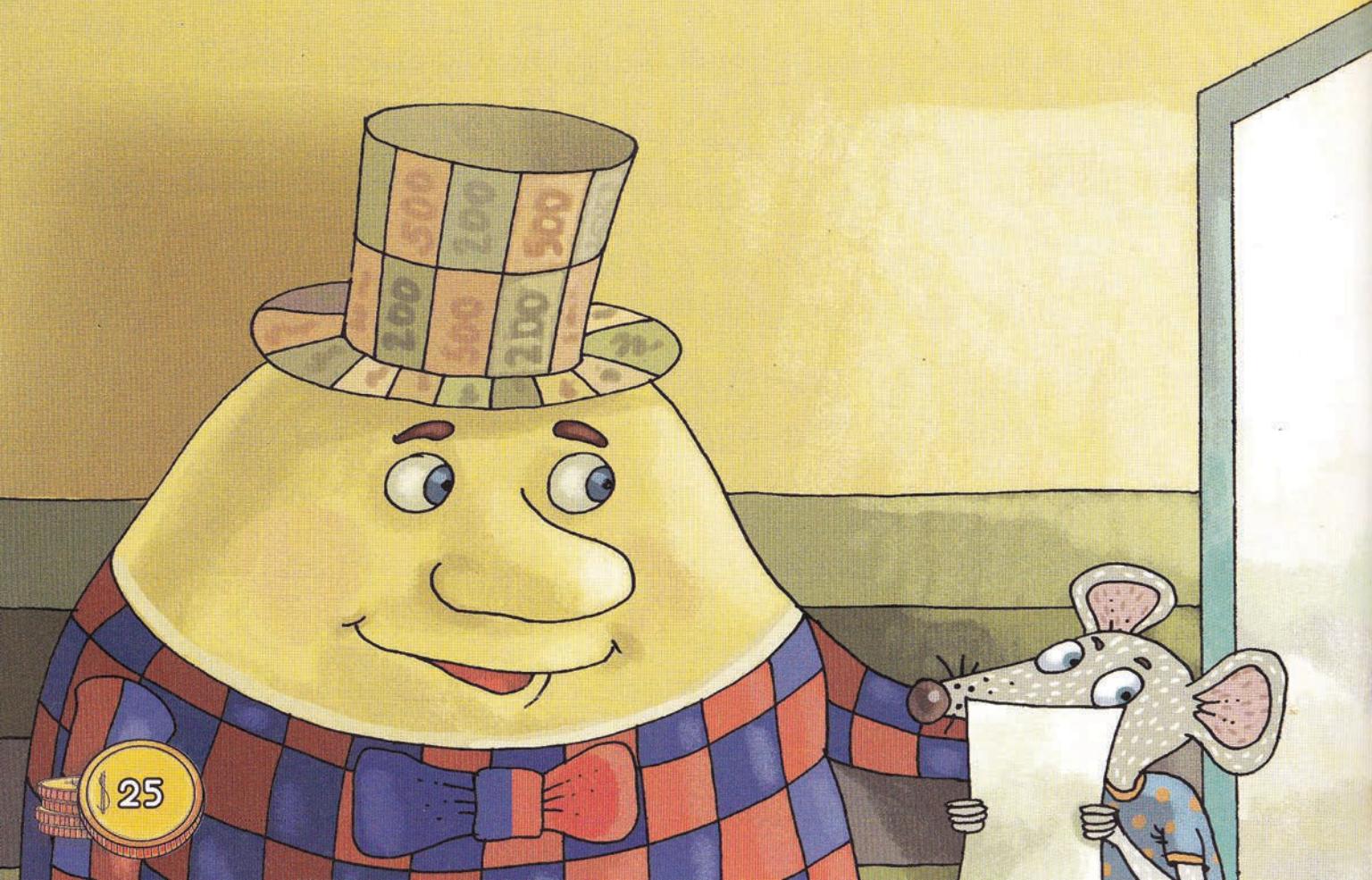
čiupo pinigus, išnyko kaip dūmas ir lig šiol nė mur mur, nė miau miau – pasidariau atsargesnis ir griežtesnis. Tokios jau dabar mūsų taisyklės, – padaudamas svarbius dokumentus tarė Kreditas. – Štai mūsų sutartis – atidžiai perskaityk, pažiūrėk, ar viskas aišku, susipažink su procentais, skolos grąžinimo laiku. Jei turi klausimų, klausk, nesidrovėk – necypsėk.

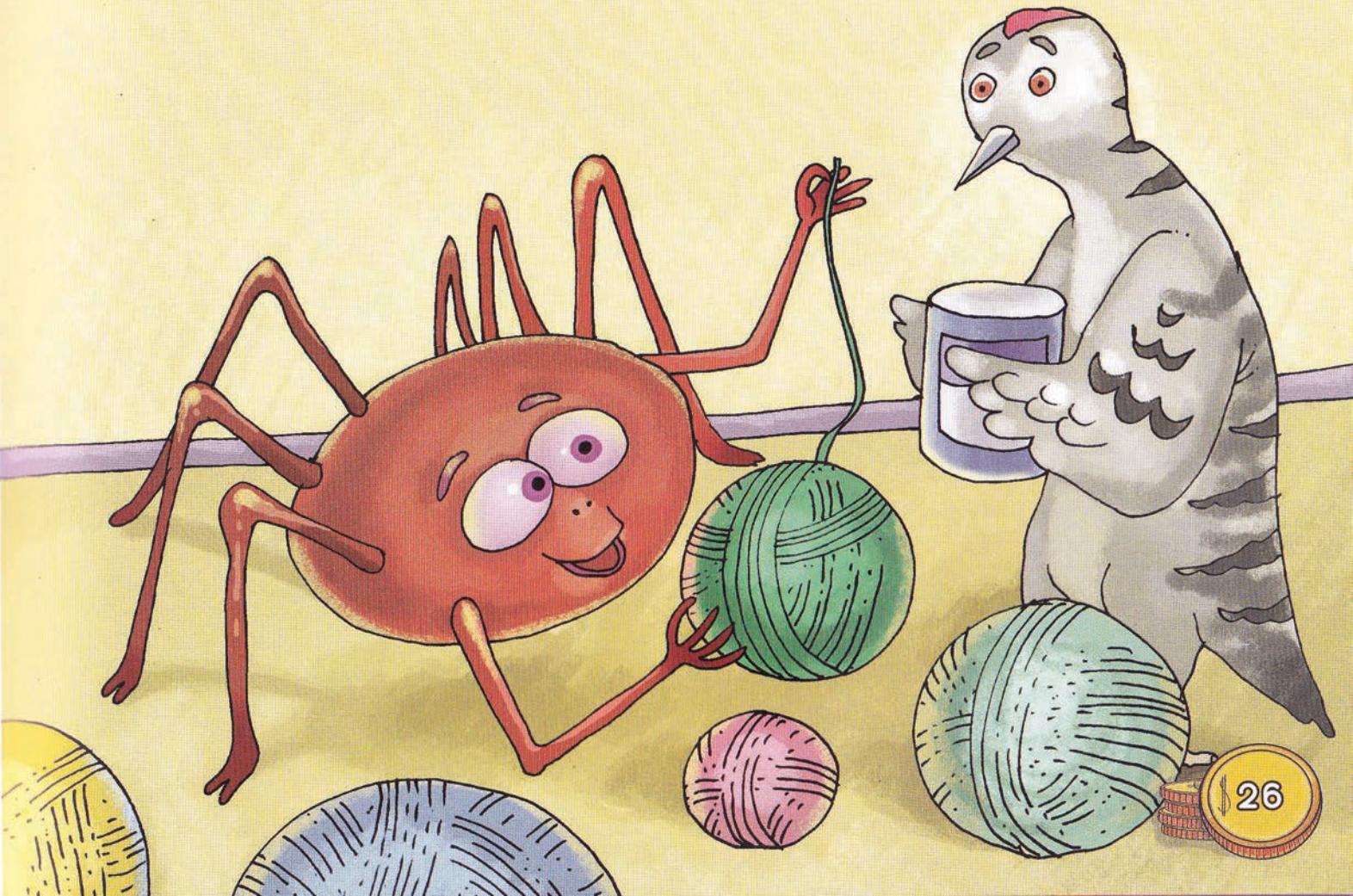
– Viskas aišku. Sutinku ir pasižadu laiku grąžinti skolą, – supratinai tarė pelytę Krizę. – Metų metus taupiau, kad gražesnių siūlų nusipirkčiau ir spalvingas kojines draugui Baksui numegzčiau, o pasirodo, ne tik taupyti, bet ir pasiskolinti verta, – pasirašydama sutartį, atviravo viešnia.

Tuo metu Palūkana, iš seifo ištraukusi burokinį antspaudą ir pažymėjusi juo svarbius susitarimus, vieną jų porą įteikė Krizei, kitą – pasiliko sau.

– Sveikinu, ponia Krize, nuo šiol jūs esate mūsų klientė, – pagarbiai tarė Kreditas, išlydėdamas pelytę.

Jau kitą dieną pelytė Krizė, pabudusi anksčiau nei visada, kibo į darbus: šmurkšt pas Vorą siūlų, op pas Genį dažų, visko užsisakė, su visais susitarė. Į pagalbą pasikvietė savo urvo kaimynių – senučių pelyčių, jas įdarbino. Vi-sos dūzgė, mezgė. Darbo buvo iki kaklo. Artėjant šalčiams, kojines émė pardavinėti. Pasisekimas – neišpasakytas. Už gautus pinigus vél pirko siūlų ir toliau mezgė. Krizė sukosi it vijurkas. Verslas éjo kaip iš pypkés. Verslininkės pelytės galvoje knibždëte knibždëjo vis naujų ir naujų minčių.

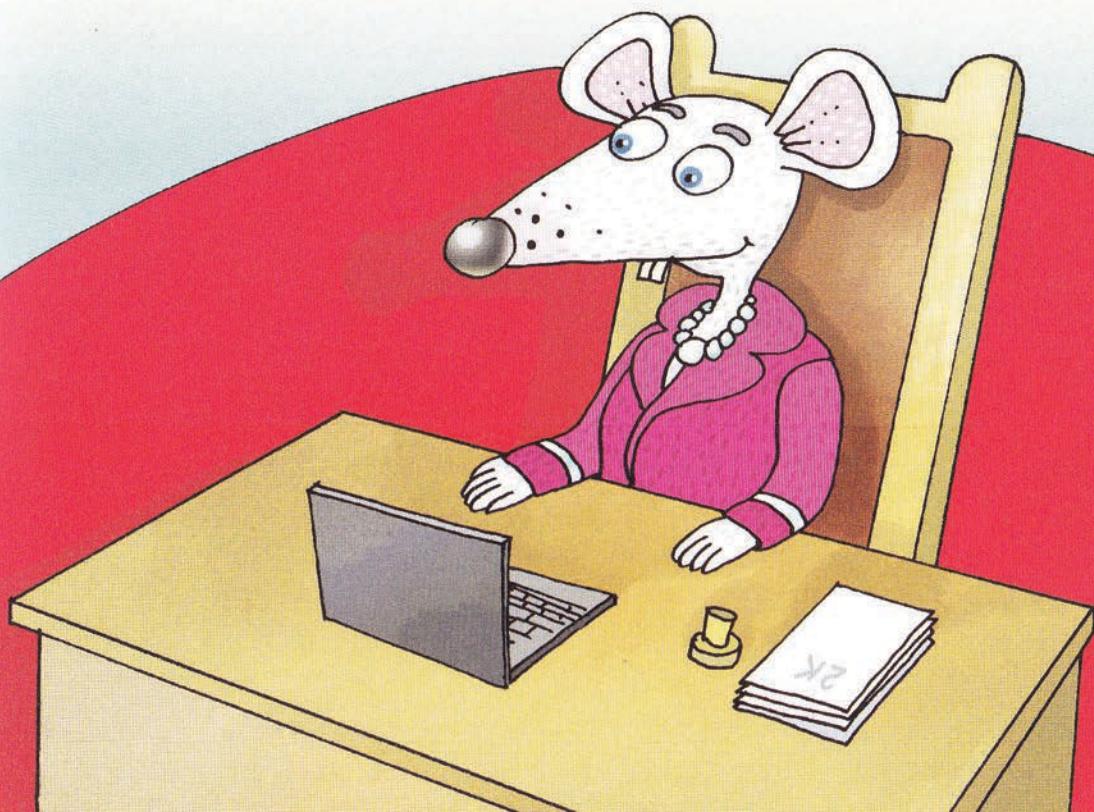

Nepraéjo né metai, o pelytë Krizé anksčiau laiko grąžino Kreditui skolą ir jau už sukauptus savuosius pinigus įkūré prabangų pelių mezgimo urvą „Virbalas“. Jame dirbo dvi dešimtys darbštuolių, kurios raštavo ne tik kojines, bet ir šalikus, kepures, sijonus ir skrandas. Devynias galybes primezgė, net akys raibo.

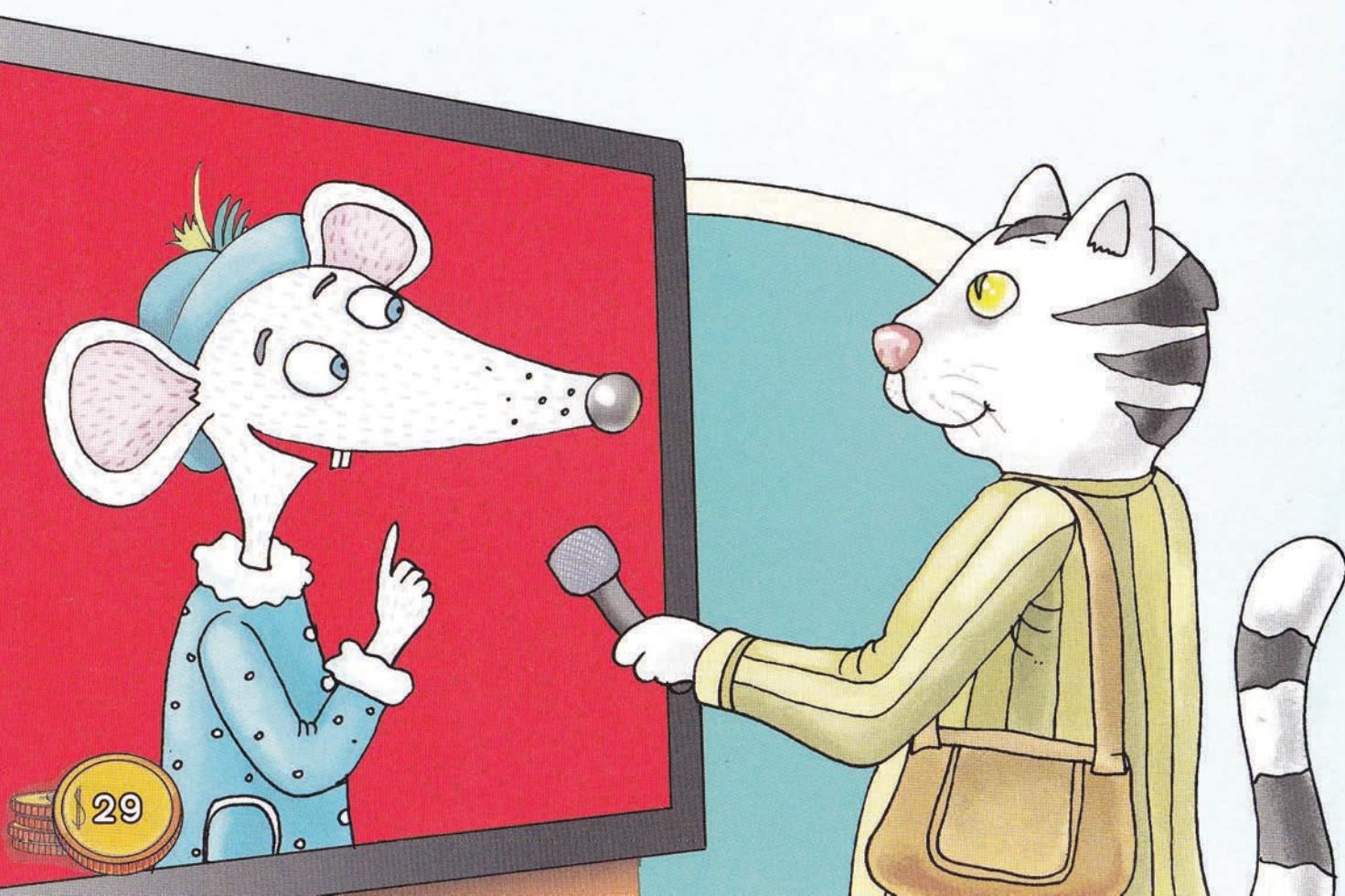
Po metų penkerių pelytė Krizė tapo solidaus „2K“ mezgimo koncerno Prezidente. Pavadinimą ji sugalvojo panaudojusi savo ir Kredito vardo pirmąsias raides.

Še tau ir maža pilka pelytė Krizė. Kad ir kaip būtų keista, ji pasirodė ne iš kelmo spirta.

– Teisybė sakoma: neturėk šimto grūdų, o turėk šimtą draugų, – išmintingai tarė ponia Krizė, pasakodama žurnalistams savo sėkmindo verslo istoriją, kuriuoje pačią reikšmingiausią ir spalvingiausią vietą skyrė Kreditui: – Kreditas. Tai – didis vardas, kurį kasdien tariu su pagarba ir dékingumu. Susidraugaukite ir jūs. Skambinkite jam, rašykite, užsukite, ir jis taps jūsų kelrode žvaigžde į sėkmę ir laimę!... – kupina pasididžiavimo ir palaimos bajgė savo pasisakymą koncerno Prezidentė televizijos laidoje „Verslo pulsas“ ir atsisveikindama, kilstelėjusi uodegėlę, reikšmingai pridūrė:

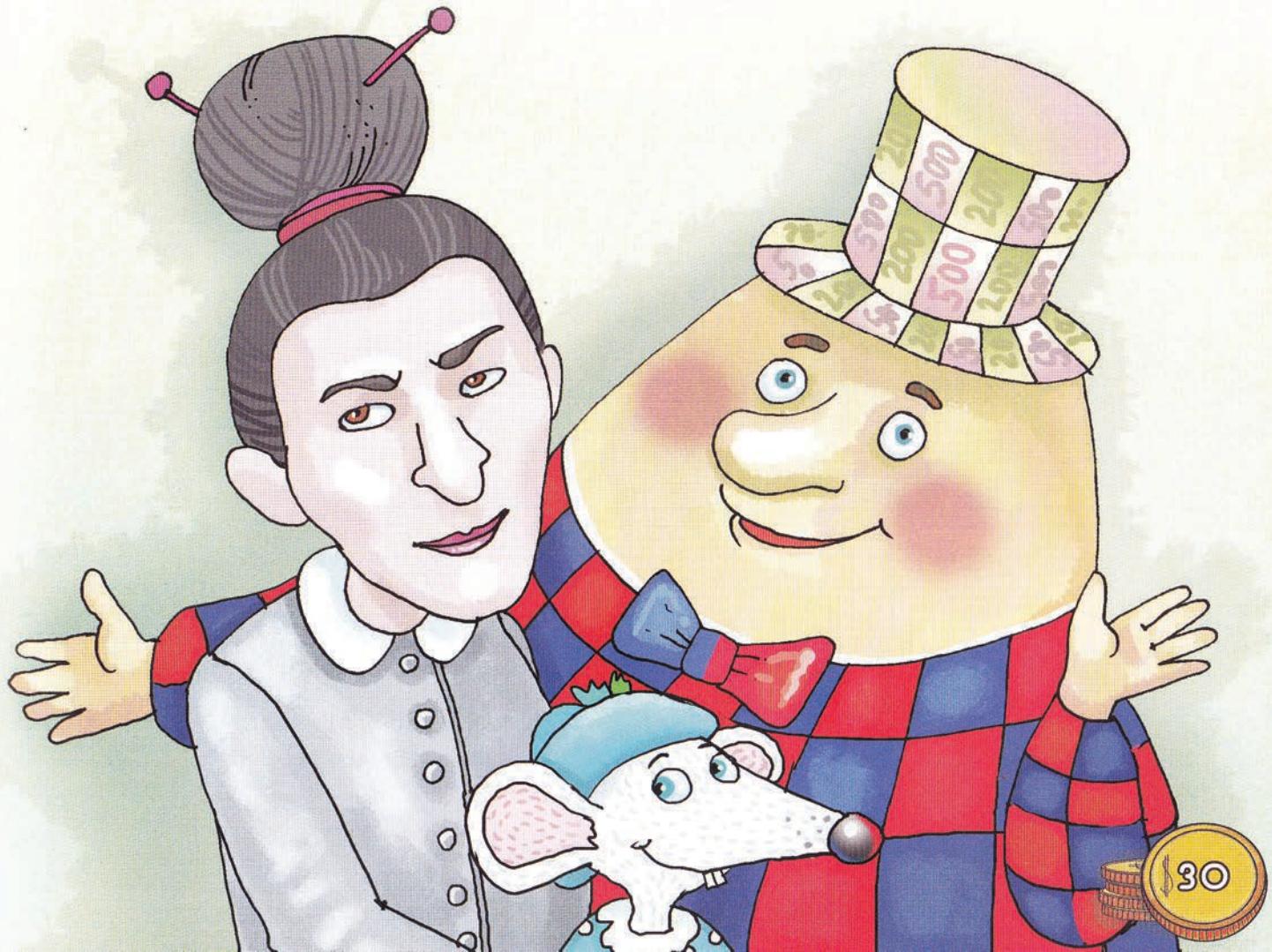
– O svarbiausia – skolinkitės APGALVOTAI IR ATSAKINGAI! Sėkmės! Iki kitų susitikimų!

PĀBAIGĀ

Išsipustēs, parėdytas
Gudriai šypsos mums KREDITAS.

Smilgele per ūkaną
Lanko mus PALŪKANA.

Nekrošiūtė-Daukšienė I.

Kreditas ir Palūkana. Vaikams. V.“Informacijos vadybos agentūra”,

2013, 30 psl.

ISBN 978-9955-9979-3-1

Tai finansinė-edukacinė pasaka vaikams ir jų tėveliams apie atsakingą pinigų skolinimąsi, apie Kredito ir Palūkanos pamokymus giros gyventojams, kaip galima pagerinti savo gyvenimą atsakingai pasiskolinus pinigų ir juos išmintingai panaudojus buičiai ar verslui. Peliuko Bakso padražinta pelytė Krizė užsuka pas Kreditą ir Palūkaną, pasiskolina pinigų, įkuria mezgimo urvą „Virbalas“ ir gražina skolą. Deja, ne visus giros gyventojus lydi sékmę. Taigi, kaip gyvenime, taip ir pasakoje galioja pagrindinė taisyklė: „Skolinkis apgalvotai ir atsakingai! Pirma įvertink savo galimybes gražinti, tik tada skolinkis!“

Tai penktoji autorės knygelė vaikams.

Pasaką iliustravo dailininkė Herta Matulionytė-Burbienė.

UDK 821.172-93

Ne85

Dailininkė Herta Matulionytė-Burbienė

Dizainerė Eglė Šablevičiūtė

Kalbos redaktorė Eglė Nešukaitytė

Išleido UAB „Informacijos vadybos agentūra“, Algirdo g. 31, LT-03219 Vilnius, www.iva.lt

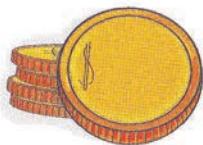
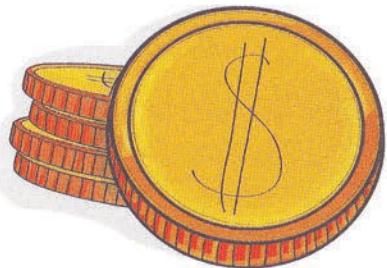
Tiražas 2000 egz.

Spausdino REPRO – spaudos įmonių grupė, UAB “Spaudos praktika”, Chemijos g. 29,
LT-51333 Kaunas

© Imandra Nekrošiūtė-Daukšienė

© Herta Matulionytė-Burbienė

© UAB „Informacijos vadybos agentūra“

Jei skolintis – tai atsakingai

Mūsų klientai – vidutinių pajamų žmonės, kuriems prireikia operatyviai ir patogiai gauti nedidelę paskolą trumpam terminui.

„4finance“ bendrovė yra atsakingo skolinimo programos „Skaidrus kreditas“ ir Lietuvos smulkiųjų vartojimo kreditų asociacijos narė.

„4finance“ – yra pirmaujanti smulkiųjų kreditų bendrovė, teikianti kreditus klientams trylikoje šalių.

